

МАДОУ д/с «Малышок» г. Чадаана

Утверждаю
Заведующий МАДОУ д/с «Малышок»

/Тюлюш К.Б./

Сценарий национального тувинского праздника

«Шагаа, шагаа частын хунун уткуулу»

Воспитатели: Сат С.С; Ооржак А.Б

Муз. рук: Чулдум М.М.

Чадан-2023г.

Тема: Шагаа чаа чылды уткууру

Сорулгазы: Тыва чоннун байырлалы-Шагаа дугайында уругларга билиндирер, чоннун чаагай чанчылдары-биле таныжып, тыва нациязынга чоргаарланып чоруурунга кижизидер; оюннарга даянып, сагынгыр-тывынгыр чоруун сайзырадыр.

Дерилгези: бурун херекселдиг чартык ог.

Утренниктин чорудуу:

Шагаа найыр будуузунде
Шак бо ойнун магаданчыын
Аалдар одээн аштап ширбээн
Артыш шаанак айдызап кээр
Шаг шаа-биле турар эвес
Чаа-чылды уткуп хоглээл
Чанчылывыс чудулгевис
Шагаа-биле эргим аалчылар, башкылар, уруглар!
Отрумак болуктун Шагаа чаа чылды уткууру деп оюн коргузуувусту ажытынган деп чарладывыс.

Башкарыкчы: Шагаа деп чул уруглар?

- Тыва чоннун байырлалы.
- Чуну канчаар байырлалыл ол уруглар?
- Чаа чылды уткуур, эрги чылды удээр ,сурээ-боктан аштаныыр.

Башкарыкчы: Эр-хейлер! Шагаа дээрге тыва чоннун чаа чыл уткуур база кышты удеп часты уткуур байырлалы база бооп турар.

Шупту:

Шагаа дээрге Тыва чоннуг
Чаагай сузук чанчылы-дыр
Шагнын чаазын, хуннун эртенин
Алгап йорээн байыры-дыр

Ыры: «Шагаа»

Башкарыкчы: Шагаа байырлалынын уезинде кандыг оюннар ойнаарыл уруглар?

- Чинчи чажыржыыр, тывызыктажыыр, улегер домактажыыр, тоолдажыыр, кажыктаар, аскак-кадайлажыыр, чинчи чажырап чунгулаар тейден инек кежи-биле, ортеннежиир, таалылаар, тевек тевер

- Ам тыва улустун база бир оюнну тевек дугайында танцыдан танцылап берээлинер, уруглар.

Танцы: «Тевек»

(кырган-ава кирип келгеш уруглар –биле чолукшуур)

Кырган-ава: Экии, амыр, амыр, уругларым! Чуну байырлап тур силер? Силернин биле байырлалга ойнап хоглээр дээш келдим уругларым.

Башкарыкчы: Дорже эртип шайдан ижинер кырган-авай.

Танцы: «Арыкчыгаш»

Кырган-авай: Чинчи чажырап деп оюндан ойнаптаалынарам уруглар.

Чинчи-шуру кайда дыр же,

Тывар сен бе тыпас сен бе?

Сенде дир бе, менде дир бе?

Хулур, хулур.

Башкарыкчы: Тыва чоннун аас-чогаалы

Салгал дамчып чедип келген

Оттур соглээн улегер домаа

Озуп орап салгалдарны кижизидер

«Улугер домакта нугул чок» дижиир болгай улегер домактан чугаалай кааптар бис бе уруглар.?

Шупту уруглар:

1. Ада тоогузу – алдын

Ие тоогузу – монгун

2. Сеткил чаражы –эп

Ыры: «Арбай хоор»

Башкарыкчы: Аастыга алыспас

Аас –чогаалга шыырак

Чечен-мерген авалар

Чугле бистин болуувусте

Башкарыкчы: Ада-иелеривистин кайы хире угаанын коруп коор бис бе, уруглар! Тывызыым дытта, тоолум дошта дижир болгай бис, тывызыктан тывынарам ада-иелер, башкылар.

1. Азып каар дээрге, аскыжы чок,
Дужап каар дээрге, дуоу чок. (Туман, булут)
2. Отунчектин оогун чежип чададым. (Коргунчук)
3. Уш угбашкынын ортуну ыраажы? (демир хомус)

Башкарыкчы: Кандыг кончуг угаанныг ада-иелер боор уруглар.
Башкарыкчы: Чуу чылды уткуп турар ик бис уруглар?

- Кара койгун.

- Койгун чылы унуп келген шын-дыр!

Ыры: «Койгунак»

Кырган-ава: Эрги чылды удеп чаа чылды уткуп дыка чараш ойнап хогледивис,
уруглар. (йорээл)

Ада хунге, ие черге

Ак-кок дээрге, аржаан сугга

Айдыс кылып, чажыг чажып

Авыралдап чудуп тур мен

Оршээ-Оршээ!

Чаа унген сарыг хаван чылывыста

Чаагай чолдан хайырла

Чалыы салгал омак-хоглуг

Чаагай оруун эдерер болзун!

Угааныг, арын-нуурлуг чорунар!

Узун назын назыланар!

Оршээ, оршээ!

Ыры: «Шайывыс»

«Хуреш девиг» оолдарнын.

«Мода» уругларнын.

Башкы: Бистин шагаа байырлалывыс моон-биле доступ тур, кеоген
аалчыларывыска четирдивис. Кырган-ававыска унуп келген чылывыста кан-
кадык, омак-сергек болурун кузеп каалынар. Байырлыг, менди чаагай!

Войти